

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

Svetniški klub Levica

Krekov trg 10, 1000 Ljubljana

t: 01 306 45 14

levica@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Štev.: 90000-1/2024-11

Datum: 25. 1. 2024

k 2. točki

Mestni svet

Mestne občine Ljubljana

Mestni trg 1

1000 Ljubljana

Zadeva: Pobuda za ureditev in obnovo Spomenika revolucije v Ljubljani

V skladu s 97. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL na župana podajam naslednjo svetniško pobudo in prosim za pisni odgovor.

Z Odlokom o razglasitvi območja Trga republike v Ljubljani za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 44/14) se je za kulturni spomenik državnega pomena razglasila enota dediščine: Ljubljana – Trg republike (EŠD 9756) skupaj s stavbami in javnimi spomeniki, ki so neločljivi del trga in so bili oblikovani skupaj z njim. Del varovanih sestavin spomenika je tudi Spomenik revolucije Draga Tršarja, ki stoji na zemljišču v lasti Mestne občine Ljubljana.

Kiparska kompozicija predstavlja sklop zbiranja, borbe in revolucionarne zmage. Levo stran kipa je kipar uporabil za upodobitev narodovega zatiranja skozi zgodovino, desna stran pa uprizarja upor temu zatiranju in prebuditve naroda v revoluciji. Tršarjevo delo prestopa socialistično estetiko in oblikovanje tedanjih povojnih spomenikov. Gre za vrhunsko umetniško delo, v katerem je človeška podoba abstrahirana in ki v skupinski portretni plastiki ne upodablja značilnih posameznikov, temveč delo kolektivizira v duhu, kot sta ga gojila bratstvo in enotnost.

Spomenik revolucije je spomenik trenutku, ko so ljudske množice prijele za orožje in se pridružile odporiškim gibanjem druge svetovne vojne. Odporiški boj ni bil samo boj proti okupatorju, ampak tudi boj za boljši in pravičnejši svet, ki se ne bi mogel nikoli več izroditi v strahote, kot je bila druga svetovna vojna. Šlo je za revolucijo, katere namen je bil v temeljih spremeniti medčloveška razmerja in odpraviti izkoriščanje človeka po človeku.

Ne glede na to, da socialistična revolucija, kateri je postavljen spomenik na Trgu republike v Ljubljani, predstavlja najbolj svetlo točko zgodovine delavskih in narodnoosvobodilnih gibanj v našem prostoru, pa je bil spomenik dolga leta zanemarjen in prepuščen propadanju. Odlok o razglasitvi območja Trga republike v Ljubljani za kulturni spomenik državnega pomena za spomenik določa varstveni režim, ki naj bi med drugim vključeval tudi redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje celote in ovrednotenih sestavin spomenika. Vendar pa se to na spomeniku revolucije dolga leta ni izvajalo in se še vedno ne izvaja. Spomenik se zarašča, posamezne elemente spomenika pa je tudi že močno načel zob časa.

Zato na MOL naslavljam pobudo, da pristopi k ureditvi in obnovi Spomenika revolucije ter mu povrne sijaj, ki pritiče veličastnemu umetniškemu delu Draga Tršarja in spominu na obdobje, v katerem sta se delavstvo in kmetstvo v skupnem boju osvobodila spon kapitalističnega in polfevdalnega izkoriščanja, ki sta bila temelj produkcijskih odnosov v predvojni Sloveniji in širše v Jugoslaviji.

Tovariški pozdrav.

Arne Jakob Zakrajšek,
mestni svetnik

